ПРОКУРАТУРА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ВЪРХОВНА КАСАЦИОННА ПРОКУРАТУРА
ЗАМЕСТНИК НА ГЛАВНИЯ ПРОКУРОР

...ЗНА ПРАВОСЪДИЕТО
...входящ номер и дата
91-00-519/20
07-12-2023
А 51

№ 6991/2022г. ВКП
/Моля, цитирайте при отговор/
PRB.....
София,.....

ДО
Г-ЖА ЮЛИЯ КОВАЧЕВА,
ЗАМЕСТНИК МИНИСЪР
НА ПРАВОСЪДИЕТО

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО КОВАЧЕВА,

На Портала за обществени консултации[1] на 17.11.2023г. е публикуван от Министерство на правосъдието проект за КОНЦЕПЦИЯ ЗА РЕГУЛИРАНЕ НА ЛОБИСТКИТЕ ДЕЙНОСТИ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ. Обществените консултации са задължителни на основание чл. 26,ал. 3 от ЗНА, защото въпросната концепция ще бъде ползвана като рамка за изработването на проект за Закон за лобизма.

Представям Ви становището на Прокуратурата на Република България по проекта:

Концепцията определено има своите достойнства, като се предвиждат нови инструменти за публичност и контрол на дейността на отговорните длъжностни лица - обект на лобиране, които могат да имат положителен ефект в обществото:

1.Публичен регистър на лобистите, с оглед осветляване на дейността им;

2.Законодателен отпечатък на дейността на лобисти в хода на изработване на проект за нормативен акт;

3.Публичен календар на срещите на адресатите на лобистка дейност;

4.Държавен надзор на лобистката дейност и налагане на административни наказания за нарушаване на регламента или етичните правила.

[1] www.strategy.bg

п.к. 1061, гр. София, бул "Витоша" № 2, тел. 02/802-74-49, факс: 02/981-28-69, e-mail: office_pavlova@prb.bg

Отчитайки факта, че темата за лобизма е нова за законодателството ни и дефинирането на понятието не е лесно, изразяваме опасения от това, че определението за лобистка дейност в проекта за Концепция до голяма степен се припокрива с престъплението „*търговия с влияние*“ по чл. 304Б от НК.

Според публикувания проект[2], лобистка дейност (лобиране) е:

„*всяка устна или писмена комуникация с лице, заемащо публична длъжност,* ***с цел упражняване на влияние при вземането на решения*** *относно съдържанието и действието на нормативните актове или общите административни актове, както и при подготовката на законодателни актове на Европейския съюз и на неговите институции, осъществявана в частна полза или в интерес на заинтересовани лица, чрез писменото ѝ възлагане на лобисти.*

Лобистка дейност се осъществява по занятие и се извършва от името на или за сметка на възложители като заинтересовани лица срещу възнаграждение.“

Според чл. 304Б, ал. 1 от НК, пасивна търговия с влияние е :

„*Който поиска или приеме дар или каквато и да е облага, която не му се следва, или приеме предложение или обещание за дар или облага, за да упражни влияние при вземане на решение от длъжностно лице или чуждо длъжностно лице във връзка със службата му...*“.

Според чл. 304б, ал. 2 от НК активната търговия с влияние е :

„*Който предложи, обещае или даде дар или каквато и да е неследваща се облага на лице, което твърди, че може да упражни влияние по ал. 1...*“.

Сравнявайки посочените дефиниции, са налице следните съвпадения:

- обект на лобиране и на търговия с влияние е лице заемащо публична длъжност (длъжностно лице);

- същността на дейността по лобиране и изпълнителното деяние на търговията с влияние са идентични: *упражни влияние при вземане на решение във връзка със службата на длъжностно лице/публичен служител;*

- и двете дейности са користни, при престъплението се дава, обещава, иска, приема или получава дар или облага, която не се следва, а при лобизма се получава възнаграждение от възложителя.

Специфична особеност на лобизма е, че е ограничен само в сферата на нормотворчеството (създаване/промяна на нормативни актове и общи административни актове). Съставът на престъплението търговия с влияние няма подобно ограничение и се прилага за всички сфери. Това разграничение не е съществено.

Ако се приеме подобно определение на лобистка дейност и то залегне в проект за Закон за лобизма, това на практика ще направи в някои ситуации трудно отграничаването му от търговията с влияние по чл. 304б от НК.

---

[2] Виж:стр.10 от проекта.

Поради това, че лобистката дейност се упражнява по занятие и е платена, а търговията с влияние също се заплаща, Концепцията следва да предложи ясен и категоричен начин, по който те да се разграничават.

Единствената забележима разлика към момента е, че при търговията с влияние дадената или получена облага е неследваща се, а при лобизма тя е законово уредена. Подобна разлика може неправилно да бъде разбрана като декриминализация на търговията с влияние в сферата на нормотворчеството, чрез регламентацията на лобизма.

Освен това, търговията с влияние е дефинирана в Наказателната конвенция относно корупцията[3], която е задължителна за нас. Според чл.12 от Конвенцията:

„Всяка страна приема такива законодателни и други мерки, които са необходими за обявяването за престъпление, съгласно вътрешния закон, когато са извършени умишлено, на обещаването, даването или предлагането пряко или непряко на каквато и да е неследваща се облага на всеки, който твърди или потвърждава, че може да упражни влияние при вземането на решение от което и да е лице, посочено в чл. 2 , 4 - 6 и 9 - 11 , като възнаграждение за това влияние независимо от това дали неследващата се облага е за него или за някой друг, както и на поискването, получаването или приемането на предложение или обещание за такава облага като възнаграждение за това влияние независимо от това дали влиянието е упражнено или независимо от това дали предполагаемото влияние води до желания резултат".

Считаме, че по изложените по-горе причини се налага преосмисляне на дефиницията за лобистка дейност и максимално „изчистване" от всички общи с престъпната търговия с влияние елементи.

С УВАЖЕНИЕ:

МАРИЯ ПАВЛОВА
ЗАМЕСТНИК НА ГЛАВНИЯ ПРОКУРОР
ПРИ ВКП

[3] Ратифицирана с резерви със закон, приет от 38-о Народно събрание на 12.04.2001 г. - ДВ, бр. 42 от 27.04.2001 г. Издадена от Министерството на правосъдието, обн., ДВ, бр. 73 от 26.07.2002 г., в сила за Република България от 1.07.2002 г.